

Skolen med det bestemte Forsæt at komme tilbage og tage den udvidede Eksamen, naar sikkert aldrig at faa den. Jeg vil da meget haabe, at den højtærede Minister i det mindste vil frafalde Forslaget om denne tvungne Sejlads mellem Eksaminerne.

Dernæst er der en anden Side af Sagen, jeg vil opholde mig ved. Er det nødvendigt, eller som vi hørte det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen) spørge: Er det paakrævet af det almene Vel, at vi tvangsudvider Fordringerne til disse Eksaminere? Det kan kun, synes jeg, begrundes, for saa vidt der erfaringsmæssigt foreligger Trang til det, altsaa for saa vidt det kan siges med Rette, at vi er sakket saa meget bag ud med vor Navigation, i det hele med vor Sømandsstand, vore Navigatorer, at vi, hvor ubehageligt det end er, maa bekvemme os til at gøre denne Kraftanstrengelse for at naa frem. Hvis det forholder sig saaledes, maa man jo finde sig deri, som i saa meget andet, men forholder det sig ikke saaledes, vil jeg meget bede det høje Ting betænke sig to Gange, inden det strammer Eksamensfordringerne, for her er Forholdet, at i jo højere Grad man strammer disse Fordringer, i des højere Grad sorterer man netop de Folk fra, som maaske har faaet den daarligste Undervisning, hvad jo ikke behøver at betyde, at de har de daarligste Evner. Jeg tror ikke, at vor Sømandsstand som Helhed vilde være tjent med, at man foretog en saa stærk Sortering paa det Felt. Derimod kan jeg helt og fuldt slutte mig til de Tanker, der har været fremførte, om ad frivillig Vej at skaffe Betingelser for yderligere Uddannelse, og i saa Henseende vil jeg være med til at anbefale i saa høj Grad som muligt, at Staten træder hjælpende til, saa at alle de, der har Lyst, kunde — jeg havde nær sagt — fristes til at udvide deres Kundskaber ved — ja, man kunde godt som et æret Medlem kalde det — Kursus eller noget af den Slags. Men det maa være frivilligt, og det maa ordnes saaledes, at de vedkommende kan sættes i Stand til at tilegne sig disse Kundskaber uden alt for stort økonomisk Tab.

Der er et Par Gange hentydet til, hvorledes man stiller sig overfor Folkeskolens Lærere, og jeg synes, det er en god Sammenstilling. Af Lærerne forlanger man et vist Maal til Eksamen, og saa giver man alle dem, der ønsker det, Lejlighed til at faa korte Kursus og udvidede Kursus, og de, der gennemgaar disse Kursus, ved, at samtidig med, at de an-

strenger sig for at udvide deres Kundskaber for yderligere at dygtiggøre sig, gør de sig det muligt i Fremtiden at skaffe sig de bedre lønnede Stillinger. Paa samme Maade vil det sikkert ogsaa gaa med vore Navigatorer, og jeg vil her endda tillade mig at føre denne Tanke lidt videre. Jeg tænker ikke alene paa vore Navigatorer, men ogsaa paa det menige Skibsmandskab. Naar man taler med vore Sømænd, faar man det Indtryk, at de til en vis Grad føler sig som det danske Folks Stifbørn, og at det i mange Henseender synes dem, som om Regeringen og Rigsdagen i meget ringe Grad beskæftiger sig med deres Ve og Vel. Jeg tror, det var godt og naturligt, om man ogsaa tænkte paa, hvorledes de almindelige Sømænd kunde udvide deres Kundskaber. Det træffer af og til, at Sømænd faar en ledig Tid om Vinteren, idet de lægger op enten af fri Villie eller tvungne af Omstændighederne, og en hel Del af dem vilde maaske ikke være utilbøjelige til da at udvide deres Kundskaber, naar de havde en naturlig Lejlighed dertil. Saa kan de, siger man maaske, søge ind paa Højskoler. Det kan de nu ikke, for naar de kommer ind i November eller December Maaned og er klare over, at nu lægger de op til hen paa Foraaret, er det for sent at søge Understøttelse. Dernæst vilde det formodentlig friste dem betydeligt mere, om de vidste, at paa en saadan Skole var de sammen med Kammerater, som bedre forstod dem end de, der er paa en almindelig Højskole, og at Fagene var særlig afpassede efter deres Livserhverv. Saa vidt jeg ved, findes der kun een Sømandshøjskole her i Landet. Den har imidlertid med de Midler, den har været i Besiddelse af, vist øvet en god Virksomhed overfor adskillige unge, der har besøgt den. Men denne Skole har haft overmaade svært ved at naa til at blive anerkendt af Staten og faa saadanne Vilkaar, at den kunde eksistere. Her er ogsaa et Forhold, som jeg kunde ønske, at det Udvalg, der faar med denne Sag at gøre, vilde tænke paa. I det hele mener jeg, at alt, hvad der kan gøres for at fremme den frivillige Tilegnelse af Kundskaber ved Støtte fra det offentlige, bør gøres ikke mindre overfor denne Stand end overfor enhver anden Stand.

Til Slutning vil jeg endnu en Gang sige: Lad os ikke gøre Eksamensfordringerne strengere, end det er nødvendigt for det Erhverv, det her drejer sig om, for derved vil vi udelukke en hel Del af